

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

про рівень розвитку наукового (науково-технічного) потенціалу і результативність діяльності наукової установи за звітний період та обґрунтування напрямів і заходів з удосконалення та розвитку діяльності наукової установи на короткостроковий (до 5 років) період

Розділ I. Загальні відомості про наукову установу

Найменування наукової установи (далі – Установа)

Повне

Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Скорочене (за наявності)

ІВО НАПН України

Код за ЄДРПОУ

21707620

1.1 Орган, до сфери управління якого належить (у віданні якого перебуває) Установа
Національна академія педагогічних наук України

1.2 Керівництво

Найменування посади	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь (вчене звання)	Телефон
Директор (інше)	Калашнікова Світлана Андріївна	Доктор педагогічних наук, професор	(044) 286-62-98, 050 330 37 54
Заступник директора (інше) з наукової роботи	Драч Ірина Іванівна	Доктор педагогічних наук, доцент	(044) 286-66-24, 050 523 95 12
Учений секретар	Чорнойван Ганна Петрівна	Кандидат педагогічних наук	(044) 286-63-68, 095 095 26 82

1.3 Місцезнаходження

01014, Україна, м. Київ, вул. Бастіонна, 9.

1.4 Види зв'язку

Телефон 286-62-98	e-mail: ihed@ihed.org.ua
Факс 286-68-04	https://ihed.org.ua/
Інші 050 523 95 12	

1.5 Основні види наукової діяльності за останні 3 роки (стисло описати: фундаментальні дослідження, прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки, інші роботи, пов'язані з доведенням нових наукових і науково-технічних знань до стадії практичного використання, надання науково-технічних послуг, проведення наукової і науково-технічної експертизи)

фундаментальні та прикладні дослідження, спрямовані на розв'язання актуальних теоретичних, методологічних і практичних проблем розвитку вищої освіти України у контексті євроінтеграції

Протягом звітнього періоду виконувалися наступні дослідження:

1. Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки (2017–2019)

Мета дослідження – обґрунтувати теоретичні основи і розробити технологію професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки.

Завдання дослідження:

1. Обґрунтувати теоретичні основи професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки.
2. Вивчити та узагальнити вітчизняні і зарубіжні практики професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки.
3. Розробити технологію професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки.

2. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018–2020)

Мета дослідження – визначити та обґрунтувати стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства.

Завдання дослідження:

1. Визначити теоретичні основи стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства.
2. Здійснити аналіз провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду впровадження стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства.
3. Розробити та обґрунтувати стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства.

3. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018–2020)

Мета дослідження – визначити та обґрунтувати підходи та показники, критерії оцінювання якості вищої освіти.

Завдання дослідження:

1. Здійснити обґрунтування механізмів оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції.
2. Здійснити аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції.
3. Визначити та обґрунтувати підходи та показники, критерії оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції.

4. Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції (2018–2020)

Мета дослідження – визначити та обґрунтувати механізми реалізації ефективного врядування в університетах України.

Завдання дослідження:

1. Обґрунтувати теоретичні основи реалізації ефективного врядування в університетах.
 2. Здійснити аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду реалізації ефективного врядування в університетах.
 3. Визначити та обґрунтувати механізми реалізації ефективного врядування в університетах України.
-

5. *Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018–2020)*

Мета дослідження – визначити та обґрунтувати механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України.

Завдання дослідження:

1. Визначити теоретико-методологічні засади розширення фінансової автономії закладів вищої освіти.
2. Здійснити аналіз провідного зарубіжного та вітчизняного досвіду щодо розширення фінансової автономії закладів вищої освіти.
3. Визначити та обґрунтувати механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України.

6. *Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії (2020-2022)*

Мета дослідження – визначити та обґрунтувати теоретичні основи та модернізувати механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії.

Завдання дослідження:

1. Обґрунтувати теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії.
2. Проаналізувати провідний вітчизняний та зарубіжний досвід з розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів.
3. Модернізувати механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії

7. *Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів (2020)*

Мета дослідження – розроблення системи показників для оцінювання ефективності діяльності університетів України.

Завдання дослідження:

1. Розробити систему показників для оцінювання ефективності діяльності університетів України;
2. Оцінити ефективність діяльності топ-10 університетів України, що продемонстрували найкращі показники за результатами вступу у 2019 році на національному, секторальному та інституційному рівнях через розроблену систему показників;
3. Розробити рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України для національного, секторального та інституційного рівнів.

1.6 Ключові слова, що характеризують спеціалізацію наукової діяльності:

вища освіта, якість вищої освіти, інтернаціоналізація вищої освіти, інтеграція вищої освіти і науки, економіка вищої освіти, лідерство, інституційний розвиток університетів, розвиток науково-педагогічного потенціалу університетів, інституційна автономія, оцінювання ефективності діяльності університетів

1.7 Серія, №, дата видачі, строк дії Свідоцтва про включення наукової установи до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави (за наявності)

Серія НВ № 02492, видане 26 жовтня 2018 р., чинне до 23 червня 2021 р.

Розділ II. Результати внутрішнього оцінювання (самооцінювання) Установи

2.1. Сильні сторони діяльності. Найвизначніші результати досліджень та розробок або будь-які інші результати, досягнуті за звітний період.

Сильні сторони діяльності:

- Спільні цінності та згуртованість команди, корпоративний дух.
- Зорієнтованість команди на розвиток та наявна позитивна динаміка у розвитку.
- Міждисциплінарність команди: наукові працівники представляють різні галузі знань (освітні/педагогічні науки, філософські науки, економічні науки, науки з державного управління, психологічні науки).
- Практичний досвід діяльності наукових працівників в університетах України.
- Рівень англійської компетентності наукових працівників.
- Прикладний характер досліджень та освітніх послуг.
- Фахові наукові періодичні видання.
- Міжнародні проекти.
- Наявні стратегічні партнерства (Еразмус+ офіс, Британська Рада в Україні, Advance HE (Велика Британія)).
- Приналежність до Національної команди експертів з реформування вищої освіти та BFUG.
- Інтеграція вищої освіти України у ЄПВО та ЄДП та роль у цьому процесі Інституту.
- Добра репутація серед стейкхолдерів і партнерів, зацікавленість партнерів у співпраці.
- Партнерські зв'язки з університетами України та інших країн.
- Партнерські зв'язки з підрозділами МОН України, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти та Національним агентством кваліфікацій.

Найвизначніші результати досліджень та розробок або будь-які інші результати, досягнуті за звітний період:

2020 рік

1. Розроблено та обґрунтовано стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства.
 2. Визначено та обґрунтовано підходи та показники, критерії оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції.
 3. Визначено та обґрунтовано механізми реалізації ефективного врядування в університетах.
 4. Визначено та обґрунтовано механізми розширення фінансової автономії ЗВО України.
 5. Обґрунтовано теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії.
 6. Розроблено систему показників для оцінювання ефективності діяльності університетів України та запропоновано рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України для національного, секторального та інституційного рівнів.
 7. Підготовлено пропозиції до Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021-2031 роки.
 8. Здійснено впровадження моделей та інструментів забезпечення якості вищої освіти:
 - методичну експертизу 38 проектів стандартів вищої освіти за спеціальностями;
 - проведення тренінгів для членів науково-методичних комісій Міністерства освіти і науки України (500 осіб).
 9. Підготовлено пропозиції щодо цільових показників діяльності закладу вищої освіти, які включаються до контракту з керівником.
-

10. Здійснено впровадження концепції вдосконалення викладання у вищій освіті через розвиток університетських команд та розроблення інституційних стратегій у 10 закладах вищої освіти.

11. Здійснено розроблення методології проведення інституційного аудиту та її впровадження у 3 переміщених університетах

2019 рік

1. На основі аналізу провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду розроблено методичні рекомендації щодо:

- впровадження стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства;

- оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції;

- реалізації ефективного врядування в університетах;

- розширення фінансової автономії закладів вищої освіти.

2. Розроблено технологію професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки.

3. Здійснено впровадження моделей та інструментів забезпечення якості вищої освіти через:

- методичну експертизу 29 проєктів стандартів вищої освіти за спеціальностями;

- проведення тренінгів для членів науково-методичних комісій Міністерства освіти і науки України (731 особа);

- формування мережі експертів із забезпечення якості вищої освіти (підготовлено 1273 експерти для закладів вищої освіти).

4. Здійснено впровадження методології розвитку лідерського потенціалу університетів через розвиток управлінських команд і реалізацію інституційних проєктів змін у 14 закладах вищої освіти.

5. Здійснено впровадження підходів щодо розширення фінансової автономії закладів вищої освіти через надання пропозицій для розроблення:

- концепції реформування фінансування вищої освіти;

- механізму запровадження індикативної собівартості.

2018 рік

1. На основі аналізу провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду розроблено методичні рекомендації щодо професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки.

2. Визначено теоретичні основи розроблення стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства.

3. Здійснено обґрунтування механізмів оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції.

4. Обґрунтовано теоретичні основи реалізації ефективного врядування в університетах.

5. Визначено теоретико-методологічні засади розширення фінансової автономії закладів вищої освіти.

6. Здійснено впровадження моделей та інструментів забезпечення якості вищої освіти через:

- методичну експертизу 127 проєктів стандартів вищої освіти за спеціальностями;

- формування мережі експертів із забезпечення якості вищої освіти (підготовлено 46 тренерів з міжнародною сертифікацією).

7. Здійснено впровадження методології розвитку лідерського потенціалу університетів через розвиток управлінських команд і реалізацію інституційних проєктів змін у 14 закладах вищої освіти.

Одержано свідоцтва про реєстрацію об'єктів авторського права в Україні на твори:
монографії:

- Культурно-гуманітарні стратегії розвитку університетської освіти в умовах динамічних суспільних трансформацій. Автори: Л.С. Горбунова, М.А. Дебич, В.В. Зінченко, І.М. Сікорська, І.В. Степаненко, О.М. Шипко.

- Світоглядні пріоритети гуманізації вищої освіти. Автори: О.П. Воробйова, М.В. Гриценко, В.І. Луговий, О.Ю. Оржель, О.М. Слюсаренко, А.В. Ставицький, Ж.В. Таланова, В.П. Ткаченко, К.А. Трима.

- Економічні відносини у системі вищої освіти: модернізація в умовах інноваційної економіки. Автори: Ю. Вітренко, В. Ворона, Д. Кірієнко, В. Ковтунець, С. Мельник, О. Мусієнко.

- Розвиток інституційного потенціалу університетів у контексті глобального лідерства. Автори: Є. Балджи, І. Драч, С. Калашнікова, О. Коваленко, С. Курбатов, Н. Невмержицька, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона.

- Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів. Автори: О.І. Бульвінська, Н.О. Дівінська, Н.О. Дяченко, О.В. Жабенко, І.О. Линьова, Ю.А. Скиба, Г.П. Чорнойван, О.Г. Ярошенко.

літературний твір науково-практичного характеру:

- Нова модель економічної діяльності у сфері вищої освіти. Автор Ю.М. Вітренко.

2.2. Унікальність Установи. Специфічні показники, що розкривають особливості діяльності Установи.

Унікальність Установи

Інститут вищої освіти НАПН України є єдиною науковою установою національного рівня в Україні, діяльність якого сфокусована на розвитку вищої освіти України у контексті її інтеграції у Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір. Місія Інституту полягає у сприянні стійкому та інноваційному розвитку університетів України задля зростання їх впливу на суспільний прогрес та утвердження модерної Української держави у європейському та світовому співтоваристві.

Ролі Інституту:

- Наукова роль Інституту вищої освіти НАПН України полягає у реалізації дослідницької діяльності з питань вищої освіти, поширенні наукових здобутків у вітчизняному та міжнародному академічному середовищі, наданні експертизи і науково обґрунтованих пропозицій щодо розвитку вищої освіти України на інституційному та національному рівнях.

- Освітня роль Інституту вищої освіти НАПН України полягає у розробленні, модернізації та реалізації освітніх програм і заходів для науково-педагогічних працівників університетів України з метою розвитку їх лідерського потенціалу та підвищення інституційної спроможності.

- Соціальна роль Інституту вищої освіти НАПН України полягає у поширенні та популяризації результатів досліджень у державному і приватному секторах та громадянському суспільстві, формуванні розуміння ролі вищої освіти і науки та їх впливу на життя громадян і суспільні процеси задля успішного розвитку України.

- Економічна роль Інституту вищої освіти НАПН України полягає у здійсненні впливу на економічний розвиток України через сприяння стійкому та інноваційному розвитку вітчизняних університетів, підвищенні ефективності діяльності університетів України як суб'єктів сучасної ринкової економіки та посиленню їх конкурентоспроможності у європейському та світовому співтовариствах.

- Культурна роль Інституту вищої освіти НАПН України полягає у реалізації просвітницької діяльності, утвердженні культури якості та доброчесності у вищій освіті України.

Специфічні показники, що розкривають особливості діяльності Установи

Здійснюючи науковий, методологічний і методичний супровід процесу імплементації нового Закону України «Про вищу освіту», співробітниками Інституту систематично проводиться наукова експертиза та береться участь у розробленні проєктів документів законодавчо-нормативного та стратегічного характеру функціонування та розвитку вищої освіти. За звітний період до МОН України та Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій було подано 34 пропозиції до проєктів Законів України, постанов Міністерства освіти і науки рішень Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, інформаційно-аналітичних матеріалів до парламентських слухань тощо.

Особливостями діяльності Інституту є активна співпраця з: МОН України, Національним агентством забезпечення якості вищої освіти, Національним агентством кваліфікацій, закладами вищої освіти України. Зокрема, співробітники Інституту є членами (експертами):

- Національної команди експертів з реформування вищої освіти в Україні (С. Калашнікова, В. Луговий);
 - робочої групи з розроблення проєкту Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки (В. Луговий, С. Калашнікова, Ю. Вітренко, Ж. Таланова);
 - робочої групи з удосконалення формульного фінансування закладів вищої освіти (Ж. Таланова);
 - галузевої експертної ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (Г. Чорнойван);
 - експертних груп Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (І. Драч, О. Слюсаренко, Ю. Скиба, М. Дебич, К. Трима, О. Ярошенко);
 - робочої групи з розроблення та впровадження заходів забезпечення відповідності Національної рамки кваліфікацій критеріям Європейської рамки кваліфікацій навчання впродовж життя та Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (В. Луговий);
 - Науково-координаційної ради Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України (В. Луговий);
 - Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України (В. Луговий, Ю. Скиба, О. Ярошенко);
 - робочої групи з підготовки Рекомендацій слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему: Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки. Проблеми, перспективи (Ж. Таланова);
 - науково-методичної комісії №14 сектору вищої освіти МОН України (Ю. Скиба, Г. Чорнойван);
 - Національного агентства кваліфікацій (В. Ковтунець, С. Мельник);
 - науково-методичної ради МОН України, сектору вищої освіти (С. Калашнікова, Ж. Таланова, Ю. Скиба);
 - експертної групи з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук (С. Калашнікова (голова), І. Драч, О. Слюсаренко);
 - Комітету «Безпечні суспільства – захист свободи та безпеки Європи та її громадян» Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» (О. Оржель);
 - об'єднаної Конкурсної комісії з присудження Премії Верховної Ради України молодим вченим та іменних стипендій Верховної Ради України для молодих вчених – докторів наук (В. Луговий, І. Жиляєв);
 - Комітету з Державної премії України в галузі освіти (В. Луговий);
 - робочої групи МОН України з розроблення Закону України «Про освіту дорослих» (В. Луговий);
 - Конкурсної комісії щодо обрання членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (В. Луговий);
-

- міжвідомчої робочої групи з питань розроблення та впровадження Національної рамки кваліфікацій (В. Луговий);
- Комітету з питань інформаційно-комунікаційних технологій в освіті Інтернет Асоціації України (І. Жиляєв);
- секції гуманітарних наук Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки (Н. Базелюк);
- експертної Комісії з питань науки та інформаційних технологій (І. Жиляєв);
- робочої групи № 1 «Академія» Національної ради з питань розвитку науки і технологій з підготовки пропозицій щодо змін до законодавства для забезпечення реформи Національної академії наук та національних галузевих академій наук (В. Луговий);
- Ради ректорів Київського регіону (В. Луговий, С. Калашнікова);
- робочої групи з підготовки Плану заходів з реформування НАПН України (В. Луговий);
- робочої групи з розроблення проєкту професійного стандарту за групою професій «Викладачі університетів та вищих навчальних закладів» (С. Калашнікова, С. Мельник).
- Комітету Верховної Ради України з присудження стипендій та премій для молодих вчених (Ю. Скиба);
- Координатора проєктів ОБСЄ в Україні (І. Жиляєв).

Інститут здійснює активну міжнародну діяльність, ініціює та бере участь у міжнародних проєктах, спрямованих на розвиток вищої освіти України. Серед ключових результатів таких міжнародних проєктів варто відзначити:

- Проєкт LDP – 40 університетських команд (280 науково-педагогічних працівників), у т.ч. 14 за участю ректорів, пройшли навчання з розвитку лідерського потенціалу, 34 команди пройшли стажування у Великій Британії;
- Проєкт DocHub – розроблено та апробовано навчальну дисципліну «Політика та врядування у вищій освіті» для підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Політика і лідерство у вищій освіті»;
- Проєкт EDUQAS – апробовано механізм оцінювання внутрішніх систем забезпечення якості закладів вищої освіти, розроблено звіт та рекомендації для самооцінювання університетів у процесі проходження акредитаційних процедур;
- Проєкт NHEQAE – розроблено методичні рекомендації для підготовки експертів, підготовлено 46 тренерів та 1272 експерти із забезпечення якості вищої освіти;
- Проєкт «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті» – представники 10 університетів (30 викладачів, 10 управлінців) пройшли навчання та за його результатами розробили проєкти інституційних стратегій вдосконалення викладання;
- Проєкт REDU – проведено інституційні аудити в 3 переміщених університетах (Донецький державний університет управління (м. Маріуполь); Луганський національний аграрний університет (м. Старобільськ); Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (м. Северодонецьк).

Інститут має широку мережу партнерів – університетів та організацій як в Україні, так і за кордоном. Зокрема, це 48 вітчизняних університетів:

- Донецький національний технічний університет;
- Донецький національний університет імені Василя Стуса;
- Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка;
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка;
- Київський університет імені Бориса Грінченка;
- Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського;
- Луганський національний університет імені Тараса Шевченка;
- Маріупольський державний університет;
- Національний лісотехнічний університет України;
- Національний університет "Львівська політехніка";
- Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка;

- Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля;
 - Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського;
 - Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана;
 - Київський національний університет технологій та дизайну;
 - Криворізький державний педагогічний університет;
 - Луганський національний аграрний університет;
 - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;
 - Одеський національний університет імені І.І. Мечникова;
 - Полтавський університет економіки і торгівлі;
 - Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського;
 - Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя;
 - Український католицький університет;
 - Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна;
 - Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка;
 - Чернігівський національний технологічний університет;
 - Відкритий міжнародний університету розвитку людини «Україна»;
 - Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова;
 - Вінницький національний технічний університет;
 - Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка;
 - Державний університет інфраструктури та технологій;
 - Донецький державний університет управління;
 - Луцький національний технічний університет;
 - Національний авіаційний університет;
 - Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»;
 - Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут";
 - Національний університет «Києво-Могилянська академія»;
 - Національний університет біоресурсів і природокористування України;
 - Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;
 - Університет імені Альфреда Нобеля;
 - Луганський національний аграрний університет;
 - Запорізький національний університет;
 - Львівський національний університет імені Івана Франка;
 - Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького;
 - Національний університет «Острозька академія»;
 - Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя;
 - Сумський державний університет
 - Український державний університет залізничного транспорту
- та організації-партнери у європейських країнах:
- Британська Рада в Україні;
 - Advance HE (Велика Британія);
 - Leadership Foundation (Велика Британія);
 - Остравський університет (Чеська Республіка);
 - Інститут технологій Лімерік (Ірландія)
 - Університет Тампере (Фінляндія);
 - Університет Люміре – Леон II (Франція);
 - Університет Вільнюса (Литва);
 - Університет Крайова, Крайова (Румунія);
 - Королівський технічний університет (Швеція);
 - Університет Льєжу (Бельгія);
 - Університет Пловдиву «Паїсій Хілендарський» (Болгарія);
-

- Латвійський університет (Латвія);
 - Університет Лотарингії (Франція);
 - Вища рада з оцінювання досліджень і навчання (Франція);
 - Аблай-Хан казахський університет міжнародних відносин та світових мов (Казахстан);
 - Казахський університет економіки, фінансів та міжнародної торгівлі (Казахстан).
-

2.3. Впровадження отриманих Установою результатів.

Упровадження результатів наукових досліджень здійснюється шляхом:

- їх оприлюднення в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайті Інституту;
 - розповсюдження через виступи на конференціях, семінарах, круглих столах;
 - використання в освітніх програмах підготовки здобувачів вищої освіти та програмі професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти,
 - використання при підготовці пропозицій до нормативних документів, під час роботи в робочих та експертних групах Міністерства освіти і науки України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій та реалізації експертної діяльності у складі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та Національного агентства кваліфікацій.
-

Загальна кількість завантажень наукової продукції Інституту за звітний період склала:

2020 рік:

- з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 8 387 од.;
- з сайту Інституту – 1 364 од.

2019 рік:

- з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 6 879 од.;
- з сайту Інституту – 877 од.

2018 рік:

- з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 2 213 од.;
 - з сайту Інституту – 882 од.
-

Загалом за звітний період:

- з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 17 479 од.;
 - з сайту Інституту – 3 123 од.
-

2.4. Чи має Установа науковий авторитет у країні та на міжнародній арені? Чим це підтверджується?

Інститут має науковий авторитет у країні та на міжнародній арені. Інститут посідає 47 місце з 187 у рейтингу університетів і науково-дослідних інститутів Бібліометрики української науки (інформація станом на грудень 2020 р.). Серед аналогічних зарубіжних інституцій – наукових установ, дослідницьких центрів, аналітичних центрів, що опікуються дослідженням проблем розвитку вищої освіти, – Інститут виступає рівноцінним партнером. Інститут ініціює та підтримує відповідні ініціативи своїх партнерів («зарубіжних аналогів») через реалізацію спільних міжнародних проєктів і програм, видання спільних наукових публікацій і методичних матеріалів для університетів.

Інститут активно співпрацює з Британською Радою в Україні, Leadership Foundation (Велика Британія), Advance HE (Велика Британія), Центром дослідження вищої освіти (Чеська Республіка) та іншими зарубіжними партнерами (понад 30 наукових та освітніх установ). Кількість міжнародних проєктів, які реалізовував і реалізує Інститут за звітний період є наступною:

- 2020 рік: 5 проєктів;
 - 2019 рік: 6 проєктів;
 - 2018 рік: 5 проєктів.
-

До редколегій наукових журналів Інституту «Філософія освіти. Philosophy of Education» та «Університет і лідерство» (International Scientific Journal of Universities and Leadership) входять українські та зарубіжні вчені (США, Німеччина, Польща, Греція, Швеція, Хорватія, Молдова та ін.). Науковці Інституту є членами редакційних колегій вітчизняних і зарубіжних наукових видань.

2.5. Слабкі сторони діяльності

- Низький рівень фінансової автономії.
 - Статус бюджетної установи, забюрократизованість процедур планування та звітування.
 - Недостатній (неконкурентоспроможний) рівень заробітної плати наукових працівників.
 - Невелика кількість публікацій, що індексуються у Scopus та WoS.
 - Невелика кількість молодих вчених.
-

2.6. Інші аспекти

-

Розділ. III. Стратегія розвитку Установи та перспективні напрями наукової діяльності Установи на короткостроковий період (до 5 років). Обґрунтування напрямів і заходів з удосконалення та розвитку діяльності Установи

3.1. Загальна стратегія розвитку та перспективні напрями наукової діяльності на короткостроковий (до 5 років) період.

Стратегія розвитку Інституту вищої освіти НАПН України на 2020-2025 роки констатує перспективи розвитку Інституту шляхом визначення:

- місії та візії Інституту;
- цінностей об'єднання та згуртування команди Інституту;
- стратегічних цілей розвитку та їх конкретизації через принципи, контекст і види діяльності;
- індикаторів для моніторингу прогресу та цільових індикаторів досягнень.

Місія Інституту – сприяння стійкому та інноваційному розвитку університетів України задля зростання їх впливу на суспільний прогрес та утвердження модерної Української держави у європейському та світовому співтовариствах. Місія Інституту реалізується через здійснення дослідницької, освітньої та експертної діяльності:

- на принципах академічної свободи, доброчесності, досконалості, соціальної відповідальності та розподіленого лідерства;
- відповідно до кращих національних і міжнародних взірців.

Візія Інституту – провідний національний науковий, освітній та експертний центр України з питань розвитку вищої освіти, колектив якого формують фахівці міжнародного рівня, які: об'єднані цінностями довіри, творення та гідності; спрямовують свої зусилля на реалізацію місії Інституту.

Змістові пріоритети (пріоритетні напрями досліджень):

- Освітня діяльність університетів; якість вищої освіти; досконалість у викладанні і навчанні; оцінювання і визнання результатів навчання; інтеграція вищої освіти і науки.
 - Дослідницька діяльність університетів; інтеграція вищої освіти і досліджень; дослідницька досконалість; оцінювання ефективності дослідницької діяльності; інтернаціоналізація дослідницької діяльності; комерціалізація результатів досліджень.
 - Соціальна місія університетів; соціальна відповідальність університетів; вплив університетів на розвиток регіонів і громад.
-

- Інституційний розвиток університетів; розвиток персоналу університетів; економіка та фінансова автономія університетів; ефективне врядування у вищій освіті.

Принципи реалізації дослідницької діяльності:

- концепція «Відкрита наука»;
- відповідність національним пріоритетам;
- випереджаючий і міждисциплінарний характер досліджень.

Основні форми реалізації дослідницької діяльності та популяризації її результатів:

- виконання фундаментальних і прикладних досліджень;
 - підготовка аналітичних матеріалів, наукових публікацій;
 - участь у національних і міжнародних дослідницьких проєктах;
 - підтримка і розвиток цільових фахових наукових видань;
 - організація і проведення національних і міжнародних наукових конференцій (форумів, семінарів) цільового призначення.
-

3.2. Основні напрями і заходи з вдосконалення та розвитку діяльності Установи.

Основні напрями і заходи з удосконалення та розвитку діяльності визначено через ***Стратегічні цілі Інституту:***

- Стратегічна ціль 1. Визначення та обґрунтування орієнтирів розвитку університетів України у контексті європейської інтеграції.
- Стратегічна ціль 2. Посилення інституційної спроможності університетів України, розвиток їх лідерського потенціалу.
- Стратегічна ціль 3. Творення мережі лідерів змін у вищій освіті України.
- Стратегічна ціль 4. Розбудова національної платформи кращих практик університетів України.

Для досягнення стратегічних цілей Інституту виокремлено ключові види діяльності – дослідницька, освітня та експертна – для яких визначено змістовні пріоритети, принципи їх реалізації, та основні форми реалізації. Для кожної стратегічної цілі визначено конкретні види діяльності (заходи), спрямовані на їх досягнення.

Види діяльності, спрямовані на досягнення Стратегічної цілі 1:

- 1.1. Виконання фундаментальних / прикладних досліджень.
 - 1.2. Проведення національних опитувань з питань розвитку вищої освіти України.
 - 1.3. Підготовка аналітичних матеріалів, наукових публікацій та ін.
 - 1.4. Поширення та популяризація результатів досліджень через організацію і проведення національних і міжнародних наукових конференцій (форумів, семінарів) тощо.
 - 1.5. Проведення досліджень аспірантами у межах освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії за спеціальністю «011 – Освітні, педагогічні науки».
 - 1.6. Проведення досліджень докторантами у межах підготовки докторів наук за спеціальністю «011 – Освітні, педагогічні науки».
 - 1.7. Експертиза проєктів нормативно-правових документів з питань розвитку вищої освіти.
 - 1.8. Методична експертиза стандартів вищої освіти та проведення тренінгів для членів науково-методичних комісій Міністерства освіти і науки України.
 - 1.9. Участь наукових працівників Інституту у робочих групах, експертних комісіях і радах:
 - Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій;
 - Міністерства освіти і науки України;
 - Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;
 - Національного агентства кваліфікацій та ін.
 - 1.10. Підтримка і розвиток наукових періодичних видань Інституту:
-

- Науковий часопис «Філософія освіти. Philosophy of Education»;
- Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство».

Види діяльності, спрямовані на досягнення Стратегічної цілі 2:

- 2.1 Організація і проведення національних і міжнародних наукових конференцій (форумів, семінарів) та інших заходів з питань розвитку вищої освіти.
- 2.2 Підготовка і професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти у межах реалізації освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.
- 2.3 Професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти у межах реалізації програми підготовки докторів наук за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.
- 2.4 Професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти (управлінців, викладачів, дослідників) у межах реалізації програми підвищення кваліфікації за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.
- 2.5 Проведення відкритих і цільових (на замовлення) тренінгів для університетів.
- 2.6 Підготовка навчальних і методичних матеріалів з питань розвитку університетів.
- 2.7 Реалізація національних і міжнародних проєктів, спрямованих на розвиток інституційної спроможності університетів України.
- 2.8 Проведення на замовлення університетів інституційного аудиту та надання рекомендацій щодо інституційного розвитку.
- 2.9 Розбудова стратегічних партнерств через реалізацію цільових планів співпраці Інституту з провідними університетами України.

Види діяльності, спрямовані на досягнення Стратегічної цілі 3:

- 3.1. Формування і розвиток бази даних учасників програм, проєктів і заходів Інституту з числа провідних управлінців, викладачів і дослідників університетів України.
- 3.2. Залучення учасників мережі до реалізації освітньої, дослідницької та експертної діяльності Інституту на засадах партнерства та розподіленого лідерства.
- 3.3. Інформаційна підтримка мережі з питань розвитку вищої освіти.
- 3.4. Популяризація здобутків учасників мережі, спрямованих на розвиток вищої освіти України.

Види діяльності, спрямовані на досягнення Стратегічної цілі 4:

- 4.1. Дизайн, розроблення і технічна підтримка національної інформаційно-комунікаційної платформи «Університети України: кращі практики».
- 4.2. Ідентифікація, аналіз, опис і презентація на платформі кращих практик діяльності університетів України за визначеними змістовними пріоритетами.
- 4.3. Розвиток платформи через її змістовне наповнення та оновлення, а також розширення та удосконалення функціональних можливостей.
- 4.4. За допомогою засобів платформи проведення національних опитувань з питань розвитку вищої освіти; накопичення, аналіз, інтерпретація та популяризація результатів опитування.
- 4.5. Популяризація кращих практик діяльності університетів України на національному, європейському та міжнародному рівнях.

3.3. Особливі заходи для підтримки позитивних тенденцій (сильних сторін) діяльності.

Механізми забезпечення розвитку Інституту вищої освіти НАПН України

Ефективне врядування та управління фінансами

Принципи: демократичність; прозорість; відповідальність; підзвітність; результативність і ефективність; екосистемність.

Пріоритетні завдання:

- створення та забезпечення діяльності Наглядової ради Інституту (за міжнародною участю);
- запровадження електронного документообігу, оптимізація процесів планування та звітування;
- зміна статусу Інституту з бюджетної установи на неприбуткову (некомерційну) організацію;
- диверсифікація джерел фінансування.

Розвиток персоналу

Принципи: орієнтація на індивідуальні потреби; безперервність; колегіальна взаємодопомога; досконалість.

Пріоритетні завдання:

- розроблення і запровадження нової процедури атестації наукових працівників;
- покращення англійської компетентності;
- підвищення кваліфікаційного рівня;
- кар'єрне зростання;
- формування і підготовка резерву для управлінських посад;
- залучення і підтримка молодих вчених.

Комунікаційна політика

Принципи: відкритість; професіоналізм; оптимальність; цифровізація.

Пріоритетні завдання:

- розроблення та реалізація комунікаційної стратегії;
- підтримка і модернізація сайту;
- представлення Інституту у соціальних мережах (Facebook, Instagram, Twitter);
- комунікаційно-інформаційна складова заходів.

Інтернаціоналізація

Принципи: професіоналізм; стратегічне партнерство; культурна толерантність.

Пріоритетні завдання:

- розроблення і запровадження стратегії інтернаціоналізації;
- академічна мобільність;
- наукові публікації у зарубіжних виданнях;
- наукові публікації спільно із зарубіжними колегами;
- міжнародні освітні та дослідницькі проєкти.

Індикатори моніторингу розвитку Інституту вищої освіти НАПН України

Для моніторингу процесу розвитку Інституту та констатації його позитивної динаміки використовуються такі індикатори:

- Місце Інституту вищої освіти НАПН України (та його відділів) у Рейтингу університетів і НД установ у національному сегменті проєкту Ranking of Google Scholar Profiles «Ranking Web of Researchers»
- Якість персоналу Інституту:
 - кваліфікаційний рівень (% докторів наук та % кандидатів наук (докторів філософії) від загальної кількості наукових працівників;
 - % штатних працівників від загальної кількості працівників;
 - рівень володіння англійською мовою.
- Індекс цитувань наукових працівників:
 - індивідуально;
 - за відділами;

- у цілому для Інституту.
 - Кількість та якість наукових публікацій з розрахунку на 1 наукового працівника у рік:
 - у фахових виданнях;
 - у зарубіжних виданнях;
 - у виданнях, що входять до наукометричних баз.
 - Кількість свідоцтв про реєстрацію об'єктів авторського права та об'єктів права інтелектуальної власності.
 - Якість наукових періодичних видань Інституту («Філософія освіти» та «Університети і лідерство»):
 - Кількість цитувань статей наукових періодичних видань Інституту.
 - Кількість загальнонаукових і галузевих наукометричних, реферативних та інших баз, в яких представлено наукові періодичні видання Інституту.
 - Фінансові показники:
 - загальні обсяги фінансування Інституту з розрахунку на 1 наукового працівника (тис. грн.);
 - обсяги фінансування з власних надходжень Інституту з розрахунку на 1 наукового працівника (тис. грн.);
 - питома вага обсягів фінансування з власних надходжень у загальному обсязі фінансування Інституту (%).
 - Кількість міжнародних проєктів.
 - Рівень міжнародної академічної мобільності:
 - кількість наукових працівників, які пройшли стажування закордоном;
 - кількість аспірантів і докторантів, які пройшли стажування закордоном;
 - кількість організацій, у яких пройшли стажування працівники, аспіранти і докторанти Інституту;
 - кількість країн, які відвідали наукові працівники, аспіранти і докторанти Інституту за програмами мобільності.
 - Кількість стратегічних партнерств Інституту (національний і міжнародний рівень).
 - Цільові індикатори досягнень Інституту вищої освіти НАПН України
 - Атестація Інституту як наукової установи (група І)
 - Фахові наукові видання (група А)
 - Акредитація освітньо-наукових програм з підготовки докторів філософії
 - Акредитація спеціалізованих вчених рад
 - Приналежність до міжнародних спільнот (асоціацій), спрямованих на розвиток вищої освіти
-

Розділ IV. Аналіз можливих загроз щодо реалізації передбачених заходів з вдосконалення та розвитку діяльності Установи

4.1. Можливі внутрішні і зовнішні загрози.

- Старіння колективу, обмежені можливості для залучення молодих та перспективних науковців.
 - Зниження якості досліджень через невідповідність інфраструктури.
 - Бюрократизація процесу управління дослідницькою діяльністю через обмежену фінансову автономію.
 - Зниження рівня бюджетного фінансування через погіршення економічної ситуації.
 - Оптимізація мережі та ліквідація частини наукових установ.
 - Зміна моделі фінансування наукових досліджень.
 - Політична та фінансова турбулентність в Україні.
 - Наукова сфера не належить до пріоритетів розвитку країни.
 - Низький статус наукових працівників у країні.
 - Відсутність прозорої та послідовної державної політики щодо реформування та розвитку наукової сфери.
-

4.2. Напрями і необхідні заходи для подолання можливих внутрішніх загроз.

- Диверсифікація джерел фінансування.
 - Розвиток персоналу.
 - Вкладання коштів у розвиток та інформатизацію інфраструктури.
 - Зміна статусу бюджетної установи на статус неприбуткової (некомерційної) організації.
 - Розвиток стратегічних партнерств.
-

4.3. Необхідні зовнішні умови і заходи для подолання зовнішніх загроз.

- Диверсифікація джерел фінансування.
 - Збільшення обсягу фінансування з позабюджетних коштів.
 - Підвищення рівня інституційної спроможності Інституту.
 - Розбудова мережі стейкхолдерів.
 - Посилення проєкт-орієнтованого управління.
-

Директор

(посада керівника наукової
установи)

(підпис)

М.П.С. (за наявності)

С.А. Калашнікова

(ініціали, прізвище)